

---

---

## PORTRETJE.

**Z**E is vijftwintig jaar, maar de menschen zeggen, dat haar verstand is staan gebleven, toen ze een kind van twaalf jaar was. Waar is, dat ze, als ze dat in stilte kan doen, nog wel graag eens een pop aan- en uitkleedt en haar moeder haalde haar laatst van een schommel.

Natuurlijk heeft ze geen vriendinnen en 't gevolg is, dat ze nog vreemder wordt. Ze neemt de vlucht, als er bezoek komt en, als haar iets gevraagd wordt, lacht ze verlegen en geeft een fluisterend antwoord.

„Ze is gek,” zeggen de menschen.

Maar ze heeft een kinderbijbel en die leest ze trouw. En 's avonds, als ze gaat slapen, spreekt ze eerst met God. Ze zegt misschien wel eens vreemde dingen in een raar taaltje, maar ze is er volkomen van overtuigd, dat God haar hoort. En — wat groote, verstandige menschen niet zoo gemakkelijk doen — zij zegt *alles* aan God, ook haar *kleine* smarten en haar *kleine* vreugden.

Zij verstaat niet veel van de preek 's Zondags in de kerk, maar ze verstaat er toch wel *iets*

van en meezingen kan ze ook. Dan komt er leven in haar doffe oogen.

Het is natuurlijk geen meisje, om mee om te gaan. Je gaat om met meisjes, waar je iets aan *hebt* en zó'n kind laat je maar 't best alleen. Maar God bemoeit zich wél met haar en zeker is er een plaats voor haar in Zijn hemel.

Haar ouders vinden het wel erg verdrietig, dat ze zó is en ze worden ook wel eens ongeduldig, als ze zoo „raar” doet, maar daar staat ook weer tegenover, dat ze gehoorzaam is en niet, als zooveel groote dochters, een beetje minachtend op vader en moeder, die zoo ouderwetsch zijn, neerzien. Ook kan ze werken, al moet je haar ook steeds weer alles aanduiden en uitleggen, terwijl toch eigenlijk een meisje van vijftwintig jaar zichzelf moet kunnen redden. Ze leeft haar kalm leventje en ze zal op aarde geen groote dingen doen. Als ze eens sterft, zullen er niet veel menschen om haar treuren. En toch... dit leven heeft groote waarde voor de eeuwigheid en voor Gods hemel.

## VERZAMELHOEKJE.

*Als men verkouden is.*

In Londen is een nieuwigheid ingevoerd. Op de ondergrond-stations zijn automaten geplaatst, waaruit men, na inwerking van een sixpence (30 cent) een zakdoek in ontvangst kan nemen.

*De moderne Vrouwen van Damascus.*

De Mohammedaansche vrouwen te Damascus besloten, den sluier af te leggen. Ze verzochten de Syrische regeering, haar te beschermen tegen de aanvallen van godsdienstige geestdrijvers. Helaas, de regeering verbood aan de vrouwen, zich ongesluierd te vertoonen. En een openbare betooging werd eveneens verboden.

*Belangwekkende Statistieken.*

Sir Alfred Watson heeft een aantal statistieken opgesteld aangaande de sterfte in Engeland. Hij gaat uit van het resultaat van de volkstelling van 1921 en het gemiddelde sterftcijfer der jaren 1920—'22. Voor de allerjongste leeftijden, waarbij vergelijking mogelijk was, constateerde

hij het laagste sterftcijfer voor ongehuwde vrouwen. Maar daarna kwamen de getrouwde vrouwen in een veel gunstiger positie te staan. Bovendien constateert de rapporteur, dat de sterfte voor ongehuwde vrouwen tusschen 18 en 27 toenemende is. Zoo staat het dus vast: gehuwde vrouwen leven het langst.

De oorzaak? Dr. Ethel Browning zeide dien-aangaande: Waarschijnlijk is de grootere sterfte onder jonge ongetrouwde vrouwen te wijten aan het feit, dat zoovelen van haar hard moeten werken en vaak in kantoren opgesloten zitten. En bovendien besteden zij dan 's avonds haar vrijen tijd aan bioscopen en dans in plaats van hun gezondheid te verzorgen.

In het algemeen zijn volgens den rapporteur de levenskansen vergroot. Een jongen kan nu rekenen 55.62 jaar te leven, een meisje 59.58 jaar, vergeleken met resp. 48.53 en 52.38 in 1906 en 51.50 en 55.35 in 1911.

*Kleeren van stroo.*

Mag men de berichten gelooven, dan zullen er in de toekomst dameskleeren van stroo vervaardigd worden. We zullen maar afwachten.

---

---

## DAGBOEK VAN LIEN.

3 October.

Ik houd 't niet uit bij de menschen.  
Ze praten en lachen en 'k begrijp niet  
waarover.  
Ze zeggen me wat, en 'k moet antwoord geven.  
Ik kan niet gaan bij al die menschen.  
Ik verlang naar het vrije leven.  
'k Wil kunnen gaan waar ik wil, alléén.  
Alleen onder de lichte sterren, langs de wegen  
met donkere boomen.  
Alleen 's morgens naar de groene weilanden,  
als de witte nevels nog voor de verten hangen.  
Alleen in de bosschen, 's middags als 't zon-  
licht op de hooge dennetoppen glanst.  
En alléén naar de verre heidevelden met de  
witte, fijne berken, 's avonds, als de zon onder-  
gaaf, als de paarse gloed neerschemert en alles  
met zachte kleuren dekt.  
Ik houd 't niet uit bij de menschen.

8 October.

Arme, afgedwaalde zwerver, ga naar den *Heer*.  
Ik weet niet, met hoeveel nadruk ik 't je  
zeggen en nóg eens zeggen zal: ga toch naar  
Hem.  
En zeg niet dat je te slecht bent, want *juist*  
jou wil Hij hebben. *Juist* jou zoekt Hij.  
Ken je dan 't verhaal niet van den Goeden  
Herder?  
Alle trouwe goéde schapen van Zijn kudde  
laat Hij in den steek, maar Hij gaat uit, om dat  
ééne, afgedwaalde te zoeken, en *juist* dat draagt  
Hij zèlf veilig in zijn armen naar huis.....

11 October.

't Is goed, om na 'n dag van rumoer *eindelijk*  
in de rust te komen. *Eindelijk* geen bewegen  
rond je te zien, te kijken naar dingen, die vast  
en zeker stil zijn, als je *zelf* ze niet beweegt.  
In een kamer vol menschen is alles onrustig.  
Zelfs de platen aan de muur lijken te bewegen.  
Nergens is iets, waar je oogen op rusten kunnen.  
Ik *zoek* de stilte. De stilte *zegt* me zooveel.  
De menschen *praten* maar. Als ze me ook iets  
*zeggen*, zal ik ze zoeken, zooals ik nu de stilte  
zoek.

18 October.

Ben je een prinses?  
Dan mag je gaan naar 't herfstfeest, waar  
alleen prinsen en prinsessen komen mogen.  
Prinsen en prinsessen met 't licht van de  
morgen in hun oogen en op hun wangen de roode  
gloed van den middag.  
Ben je een prinses?  
Dan mag je gaan naar 't feest van Herfst.  
Dan mag je gaan door de gangen van goud.  
Voor je voeten spreidt Herfst een kleed van  
blaren en boven je hoofd welft de wondere  
boomenpoort.  
Dan mag je gaan door het heldere licht, tot  
je eindelijk komt op het feest. Het feest van  
wijde verten, van blauwe luchten, het feest van  
koele winden en stralend licht, het feest van de  
herfst.

Bén je een prinses?

21 October.

'k Moét naar buiten, 'k moét zwerven. Alles  
roept me, trèkt me, 'k moét.  
'k Loop door de gouden-boomen-weg, en dan  
langs 't stille zandpad. 'k Voel al de stilte  
komen, alle geluiden versterven, en 'k ga zacht,  
'k ga zacht.  
Dan, opeens langs 'n stukje bosch heen, ligt  
vóór me de hei.  
Dicht bij me zijn al de kleuren er, bruin en  
groen, en 't wit van 't zand, scherp en hel.  
Maar verder, verder.....  
Daar staan de bosschen in één nevel-blauwe  
rij, en voor de verre hei hangt 'n bleeke sluier.  
En boven alles streept in roode vlagen de  
lucht.

Hier in deze wijdde, ver van menschen en  
dingen, is alles veel makkelijker te dragen. Hier  
voel ik de goedheid en de vrede achter alle  
schijnbaar wreed gebeuren.

En hier geef ik, vol vertrouwen, mijn leven  
in mijn Vaders handen.

31 October. *Herfstavond.*

De lucht is vol met de reuk van stervende  
blaren.

Niets beweegt, alleen mijn voeten maken stil  
geluid.

De wolken hoog zijn blauw van overstromend  
maanlicht.

En ervóór steekt een zwarte boom zijn  
bladerlooze takken.....

---

---

## OVER HET „NADOEN” VAN DE KINDEREN.

**W**AT doen kinderen graag groote menschen na. Dat begint al als ze heel klein zijn. Wanneer we tegen de kinderen lachen, als we ze zoo echt met onze lach willen liefkoozen, knippen we onwillekeurig de oogen wat dicht. Dit doen we heel onbewust tot het kind zelf er ons opmerkzaam op maakt. Als het kind, een maand of tien oud, in de box ligt, kan het stil op zijn rug naar ons liggen kijken. Het wendt geen oog van ons af, steeds zijn de groote blauwe oogen op ons gericht. Reageeren we hierop, dan begint het te lachen, niet druk met schaterlachen, zooals wanneer we een spelletje met het kind doen, maar zijn heele gezichtje straalt, is één lach en daarbij knijpt het de oogen wat toe.

Dit laatste verwondert ons; het valt ons op, omdat het niet zonder meer bij het kind past. Hoe komt het kind ertoe, de oogen toe te knippen, net alsof het tegen ons knipoogt. We gaan ons zelf goed na of we het kind dat eerst hebben voorgedaan en betrappen ons erop, dat we bij het lachen de oogen wat dichtmaken. Het kind heeft ons nagedaan.

Als ze ouder worden en kunnen rondloopen is hun liefste bezigheid met een stofdoek of een veger mee te helpen de kamers te doen. „Moeder, ik moet werken; schortje voor.” En dan liggen ze op de knietjes om het zeil te wrijven of stoffen de stoelen, de leuning en heusch alle vier pooten; dan wordt geborsteld en kleedjes geklopt, gepoetst en gewreven, dat het een lust is onernaar te kijken. Tot in kleinigheden wordt het werk van de grooten nagedaan.

Ook behoort koopman-spelen tot de geliefkoosde spelletjes.

Afwisselend worden dan verschillende leveranciers, die aan de deur komen, tot voorbeeld genomen of de kooplieden, die op straat loopen te venten.

Is er een kleiner broertje of zusje in huis, dan is de pop ook een belangrijk stuk speelgoed, vooral bij meisjes. De pop wordt gewasschen en aangekleed net zooals Moeder het kindje baadt en aankleedt. Als „pop huilt” wordt even liefderijk, als de moeder het kindje opneemt, de pop gedragen en tegen zich aan gehouden, lieve woordjes er tegen gefluisterd. In houding en stembuiging, tot in de fijnste nuances, zien we het beeld van de Moeder, bezig met het kleine kindje.

Ook worden de gesprekken, die de volwassenen met elkaar voeren, nagebootst. Als de kinderen

nog niet goed heele zinnen kunnen praten, doen ze toch al heele verhalen; er komen dan alleen klanken, maar de toon is precies alsof ze een gesprek voeren met omhoog en omlaag gaan van de stem en met de vragende uitdrukking er soms tusschen door in.

„Het kind doet alles na,” wordt er dan gezegd. In zekeren zin is dat ook zoo, maar dan moeten we onder nadoen wel iets heel anders verstaan dan wat we gewoonlijk daarmee bedoelen. Bij nadoen denken we aan opzettelijk een ander nabootsen. Eerst worden de bewegingen zorgvuldig bestudeerd, op alle kleinigheden wordt gelet en dan trachten we ze zoo natuurgetrouw mogelijk na te doen.

Op deze wijze gaat het bij een kind niet. Daar is geen sprake van opzettelijk bestudeeren. Een dergelijk bewust handelen ligt niet in den aard van het kind. Bovendien zou de nabootsing dan zeer veel verstandelijke ontwikkeling veronderstellen, als ze met die nauwkeurigheid werd doorgevoerd, zooals we die bij het kind waarnemen, wanneer het bezig is.

Als we dit merkwaardige van het kind op deze



Zooals moeder doet.

---

---

„grote mensenmanier” wilden opvatten, zouden we het kind te kort doen, het echt mooie, typisch kinderlijke daarin niet onderkennen.

Het is ook wel zóó gezien, dat er geen opzet bij in het spel is, dat het kind niet bewust nadoet, maar dat achtereenvolgens de indrukken die het kind gekregen heeft, zich ook weer omzetten in handeling en zoo als vanzelf het kind de omgeving nadoet. Dit berust op een heel bepaalde opvatting van ons zieleleven, waarin dit eigenlijk zou zijn opgebouwd uit een opeenvolging van reacties van onze psyche op afzonderlijke prikkels van de buitenwereld. Alles wat wij beleven, geeft een afdruk in onze ziel en al deze afdrukken zijn met elkaar verbonden, doordat ze na elkaar gebeurd zijn. De herinnering aan het een roept dat wat vlak erna gebeurd is, weer in ons bewustzijn op. Komen we op een plaats, waar we heel vroeger geweest zijn en van welke tijd we ons bijna niets meer herinnerden, dan komt met de waarneming van die plaats vanzelf weer ons te binnen, wie er bij ons waren, toen we de eerste keer die plaats bezochten, wat we toen dachten en voelden.

Zoo zou een kind nu ook waarnemen, wat een ander in de omgeving doet. Dit zou een indruk bij hem geven, die weer oorzaak zou zijn van een bewegingsvoorstelling bij het kind, waardoor het komt tot diezelfde bewegingen, die het zag doen. Door „associatie” van de verschillende indrukken in het zieleleven zou de nabootsing tot stand komen.

Dit alles doet ons weinig levend, zeer wetmatig aan. Het is alsof het kind dan een automatisch toestel wordt. De waarneming geeft een bepaalde reactie in zijn binnenste, waardoor er contact komt met een ander mechanisme, dat hierdoor in beweging gezet wordt en zoo de handeling tot stand brengt.

Onze eigen praktische levenskijk komt daartegen in opstand. Zoo onpersoonlijk reageert het kind niet, dan zou het nooit dat genoegen toonen op het gezichtje, als het zoo bezig is. Was het gebeuren zoo associatief bepaald, dan zou het omgaan buiten zijn eigenlijke wezen en we zien juist, dat het er heelemaal in verdiept is, dat het een intense behoefte van het kind is om zóó te spelen.

Maar verder, als op deze wijze de waarnemingen van bewegingen omgezet worden in nabootsende bewegingen van het kind, waarom geldt dat dan niet van alle bewegingen? En een kind gaat toch niet een slinger van een klok nadoen of het bewegen van de blaren van de boomen als de wind er doorheen blaast.

Bovendien is de verklaring, dat associatief door de waarneming van een beweging een bewegings-

voorstelling wordt opgewekt wel een mogelijkheid, die zou kunnen bestaan, maar het is niet overtuigend, dat het kind dat nu werkelijk zal doen, dat het de eenige mogelijkheid is.

Het blijft ons vaag en onwerkelijk aandoen.

Daarbij komt, dat het kind veel eerder de omgeving nadoet dan dat het werkelijk associatief een beweging aanleert. Allen spelen we wel eens met kleine kinderen de aardigheid van „hoe groot ben je,” „hoe blij is het kindje,” „hoe lekker smaakt het.” Het is een kostelijk gezicht als de kinderen dan hun kleine dikke armpjes omhoog steken, in de handjes klappen, enz. En we hebben er heel wat geduld mee, dat ze het goed zullen leeren doen. We leeren het kind dus, dat op het hooren van de bewuste woorden een bepaalde beweging moet volgen. In den geest van het kind komt dan een vaste verbinding tusschen deze geluidswaarneming (hoe groot ben je) en de bijpassende bewegings-voorstellingen. We oefenen net zoo lang tot dit zoo'n vaste verbinding geworden is, dat het kind zich niet meer vergist: op het hooren van de woorden volgt de beweging. Maar we weten ook, dat dit vrij veel moeite kost en dat het kind al vrij ver gevorderd moet zijn, zullen we het met succes in oefenen. Iets dergelijks zouden we ons volgens bovenstaande opvattingen nu moeten denken bij het nadoen van de kinderen. Maar dan zou het kind pas veel later leeren zoo de groote menschenbezigheden na te doen, omdat die bewegingen veel ingewikkelder zijn dan in de handen klappen e.d. en er daarbij ook niet stelselmatig geoefend is. Dan zou het ook veel meer aangeleerd, niet zoo spontaan van binnen uit aandoen.

Alles wordt duidelijker, veel minder gewrongen, als we het kind zien in voortdurend contact met de levende omgeving. Dit wordt vaak veel te veel over het hoofd gezien. Het kind wordt dan opgevat als heelemaal apart staande in de omgeving. Het neemt nog weinig waar van wat om hem heen gebeurt, het begrijpt het ook niet, bovendien kan het zich nog maar heel onbeholpen uitdrukken, het is eigenlijk heelemaal geïsoleerd. Zóó zijn de overwegingen dan, maar als we het zoo zien, onderschaffen we de binding van mensch tot mensch, doen we tekort aan het onmiddelijk verstaan van den een door den ander.

Omdat de uitdrukkingsmogelijkheden van het kind zeer beperkt zijn, merken we er misschien nog niet veel van, maar al de uitingen van het kind wijzen erop, dat het kind meer nog dan de volwassenen leeft in binding met de omgevende levende wezens, dat dit veel eerder aanwezig is, dan dat het kind ervaringen krijgt,

doordat het vormen, kleuren e.d. waarneemt. Het kind reageert niet eerst op gezichts-, geluidsindrukken, maar op de uitdrukking van de levende mensch.

Het lacht tegen de moeder, het wordt bedroefd of verschrikt bij een ernstig, een boos gezicht.

Het leeft zoo in contact met de omgeving, dat het objectief gezien meer leeft in anderen dan in zichzelf. Daardoor staat het kind zeer open voor suggestieve invloeden; het vindt in zichzelf geen correctie daar tegenover. Als het ziet stoffen, poetsen, leeft het er heelemaal in mee, het is alsof het kind het zelf doet. Het neemt de handeling niet objectief waar; de gedachte, dat het ook anders zou kunnen, komt niet bij hem op. Zonder eenig critisch nadenken, staat het open om de handeling in zich op te nemen.

Daardoor kan de waarneming zoo nauwkeurig worden, dat we als we een kind iets zien nadoen, steeds verwonderd staan te kijken, hoe het al de kleine bijzonderheden ervan heeft opgemerkt, dat het niets overslaat.

Dat het kind de waarneming ook omzet in handeling en werkelijk nadoet, wat het ziet, hangt af van twee momenten. Bij onszelf merken we ook, dat als we iets heel intens opnemen, we het onwillekeurig nadoen. Een moeder, die

haar kindje zoo groot vindt, dat het nu ook zal kunnen drinken uit een bekertje of uit een kopje en geen flesch meer noodig heeft, zal bij zich zelf vaak opmerken, dat ze zóó erin verdiept is, hoe het kind nu werkelijk zal drinken, zóó haar aandacht daarbij bepaalt, dat ze zelf ook bezig is te slikken, samen met het kind. Zoo doen wij grooten al, wanneer we zoo sterk meeleven, als een moeder dat doet bij het eerste drinken van haar kind. En dan geldt voor een kind daarbij nog, dat waarnemen en handelen bij het kind veel dichter bij elkaar liggen dan bij volwassenen. Het voortdurend grijpen van de kinderen naar alles om hen heen is daarom in de meeste gevallen ook geen opzettelijke ongehoorzaamheid; het ligt in hen om wat ze zien ook in beweging om te zetten. Dat gaat zonder eenige overweging bij hen; wat het kind ziet, grijpt het ook, net als wij naar onze hoed grijpen, als we merken, dat hij afwaait.

Zoo moeten we het nadoen van de kinderen dus zien als iets dat van binnen uit komt, dat in hen groeit door hun sterk inleven in de menschen om hen heen en door het sterk uitgesproken verlangen van dat wat ze waarnemen ook zelf te doen.

C. J. VAN DER HORST-OOSTERHUIS.

## NEVELEN . . . .

De nevels spinnen dicht gewaad  
en spanden 't voor de zonne.  
De einden zweefden neer op d' aard  
en 't zonnetje, dat kon er  
doorheen niet zien! . . .

Geen bloemen en geen blijde lach,  
neen . . . 't waren trieste zangen,  
die bleven heel den langen dag  
op tak en twijgen hangen . . .

De nevels zweven over d' aard  
en zweven door het leven . . .  
De nevel heeft zijn sluier reeds  
om meen'ge ziel geweven . . .

Maar vèr daarachter — lacht de zon:  
„Ik schijn hier hoog en rein!”

Maar zèlf moet gij mij vinden, ziel  
achter het wolkgordijn!” . . .

„LENTEKIND”.

## WAT IK DEZE MAAND ZAG.

**A**LLES wordt tegenwoordig gedaan om 't de huisvrouw maar gemakkelijker te maken en steeds weer brengen vindingrijke menschen wat nieuws op 't gebied van de huishouding.

Ik wil hier in 't kort even enkele praktische voorwerpen voor de keuken noemen, die ik bij de firma Meyes & Höweler in Amsterdam zag.

Om te beginnen het warmwaterbord met deksel.



Het bord, dat de afbeelding laat zien, is van porcelein met vernikkeld montuur, en komt, met het deksel er bij, op f 17.75. Een drie-deelig bord kost wat minder en een twee-deelig nóg minder.

Heel practisch is het, wanneer je voor iemand eten warm wilt houden, daar je dan niet de respectieve pannetjes weer op het vuur behoeft te zetten óf, wanneer je weinig tijd zou hebben, al het eten bij elkaar in één pan opwarmen.

\* \* \*

Een ander practisch instrument is de verstelbare greep, waarmee je vuurvaste schotels en Pyrex-schalen uit den oven haalt of pannen van het vuur.

Kun je, ondanks 't gebruik van pannelappen, met 't oppakken van de pannen nog wel eens je handen branden, met de verstelbare



greep is dat uitgesloten. Deze past op iederen schotel of pan en sluit automatisch.

\* \* \*

De „Quick“-lepel is onmisbaar bij het koken van gerechten als havermout enz., omdat de afgeknotte punt den bodem van de pan, bij het roeren, volkomen bestrijkt, waardoor aanbranden is uitgesloten.

De opstaande kant dient om het aanhangen tegen den binnenwand van de pan, bij het roeren, te voorkomen.

Iets héél anders, waarover ik schrijven wil, zag ik in „De Wolbaal,” ook in Amsterdam:

Een kinderjasje van stramien, opgewerkt met blokjes — in den platten steek — van wol in verschillende lichte tinten.

Het bracht mij op 't idee zóó een pakje zonder mouwen te maken, zooals je die tegenwoordig veel ziet.

Naar eigen idee kies je eenige kleuren wol, in lichter en donkerder tinten, bij voorbeeld van iedere kleur twee, en werk daarmee blokjes van ongeveer anderhalven centimeter. 't Is niet noodig je aan een bepaalde rangschikking van de kleuren te houden.

De randen van het vest maak je niet van blokjes, maar bij voorbeeld van twee rijen platte steken in één kleur óf iedere rij in een andere tint.

Het spreekt vanzelf, dat de wol zóó dik moet zijn, dat je van de stramiendraden niets meer ziet.

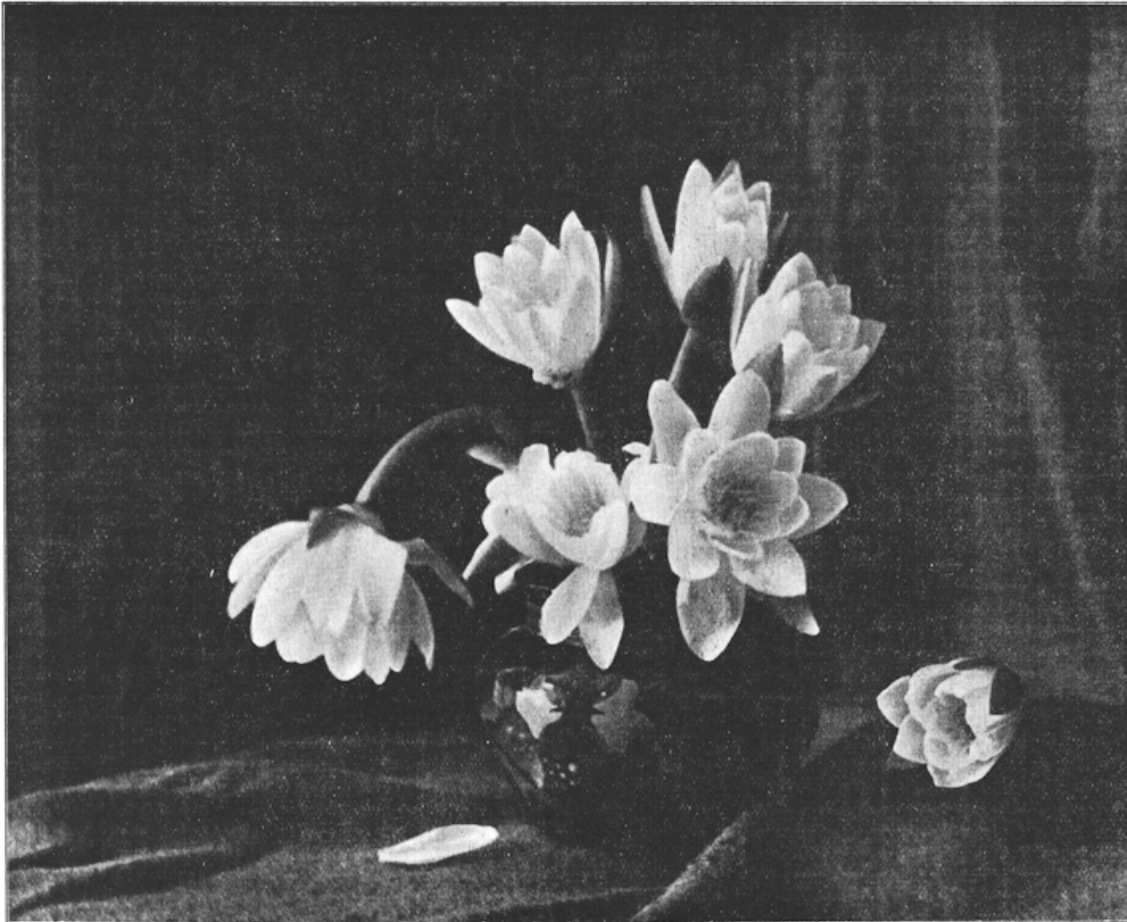
Voor al op een lichtzijden blouse of japon zal zoo'n vest, wanneer frissche kleuren gekozen zijn, héél aardig staan.



't Is maar een ideetje en ik denk, dat er onder de lezeressen wel zullen zijn, die weer andere variaties uitvinden op model en patroon van dit vest.

H. K.

OOSTERBEEK  
**LOV.**  
 LEVERT  
**WOONINRICHTINGEN  
 AAN PARTICULIEREN**  
 VRAAGT FOTO'S EN BEGROOTING



Waterlelies.

Foto van D. F. Eberhardt, Baarn.

## LANGS DE WEGEN.

**I**N het werkelijke leven is alles breekbaar, „zoowel menschen als dingen.”

Dit staat als 'n soort „motto” boven een artikeltje van Truus Eygenhuyzen in „De Telegraaf.” *Kinderspeelgoed* heet 't, en 'k zal nu direct maar de schrijfster zelf aan het woord laten.

„Sinds onze jeugd hadden we elkaar niet gezien. Op een avond ontmoette ik haar in 't kleine Vlaamsche stadje waar mijn vacantie me had heen geleid. De teerheid van de oude stadsgrachtjes en de antieke bruggetjes maakte onze stemming min of meer weemoedig en zoo kwam het, dat we ondanks de oppervlakkige vriendschap van vroeger, blij-ontroerd waren bij dit weerzien.

Ik hoorde dat ze getrouwd was en in het oude, sombere stadje woonde. Ze nam me mee naar haar huis, waar het goed was en behaaglijk en met een zekere nieuwsgierigheid volgde ik de

bewegingen van de vrouw, die ik als kind jaren lang gekend had, met wie ik gespeeld en gekibbeld had en weer vrede gesloten.

Alles aan haar was nieuw voor me, zooals ook heel haar verschijning nieuw voor me was. Uit het iewat slordig uitziende kind was een elegante, zelfbewuste vrouw gegroeid en alleen de herinneringen, die ze uit ons jeugdleven ophaalde, deden me beseffen, dat de vrouw van nu en het kind van toen dezelfde waren. Anders niet. En op oogenblikken dat zij zweeg en ik sprak, flitste het door me heen: Is ze het wel?

Maar opeens maakte iets me duidelijk, dát ze het was. Iets verraadde dat onomstootelijk. 't Was toen ze thee wilde schenken en de kopjes hanteerde. Met een venijnigen tik kwam het eerste kopje op het schoteltje terecht, maar het bleef heel. Het tweede zei „Dats!” en viel in stukken.

„Dat's het vijfde van mijn dozijn,” zei m'n gast-

vrouw, „die ongelukkige dingen kunnen niets hebben!”

Ik zag ons weer als kinderen bijeen, we speelden met háár serviesje, dat van emaille was en met háár poppen, die allen zeemleeren kopjes en ledematen hadden. O wat lachten we, als Ida haar kinderen strafte! Dan schudde ze de geduldige poppenlijfjes heen en weer en als ze heel kwaad was, smeed ze kind en al een eind weg en stuurde het met een zwaai het theekannetje of suikerpotje van het emaille servies achterna. Was de booze bui weer gezakt, dan raapte Ida haar bezittingen weer op, ongeschonden. De pop glimlachte haar zoete, lieve lachje en 't kannetje of potje vertoonde zijn gave rondingen.

Ik herinnerde me ook weer de heftige scènes die we elkaar maakten en die altijd gingen over een gebroken kopje van mijn porceleinen serviesje of een gebarsten snoetje van mijn poppenkind, dat niet op kon tegen Ida's hardhandigheid.

„Och,” zei ze dan boos, „die ongeluksdingen van jou kunnen ook niets hebben!”

Onbreekbaar kinderspeelgoed..... Zeker, het heeft zijn voordeel, dit moeten we fabrikanten en verkoopters toegeven. De emaille en aluminium serviesjes, de Bep Amesz- en soortgelijke poppen die hoe langer hoe meer aftrek schijnen te vinden, zijn heel wat sterker en duurzamer dan het porceleinen theegerei en de poppen met steenen gezichtjes en houten ledematen. Ze sparen den ouders meestal een tweeden aankoop van die artikelen uit. Maar we moeten niet denken, dat het onbreekbaar speelgoed, omdat het een voordeel is voor onze *beurs*, ook ten voordeele is van het *kind*. Want zijn belang is niet onbreekbaar speelgoed; zijn belang zijn poppen, die een arm verliezen als ze ruw dooreen geschud worden of wier steenen kopjes in gruzelementen vallen, als ze op een hard voorwerp geketst worden; zijn belang zijn theekopjes van een kinderservies



Amsterdam = Spui.

Foto van D. F. Eberhardt, Baarn.





Zóó'n pret.

Foto van D. F. Eberhardt, Baarn.

die breken als er mee gegooid wordt of barsten als ze wild worden omgewasschen. Dit is in het belang van het kind, omdat in het werkelijke leven ook alles breeikbaar is, zoowel menschen als dingen, en het kind dat in zijn jeugd speelgoed bezit waarmee het ruw mag en kan omgaan, zal later meestal een mensch blijken te zijn zonder eerbied voor der dingen vergankelijkheid.....

En als dan eens het besef tot haar doordringt, dat 's menschen hand beheerscht en ingetogen moet zijn om iets goeds in het leven te bemachtigen en te behouden, dan zal dit zijn na veel strijd om zelfoverwinning niet alleen, maar wellicht ook na onherstelbaar verlies van veel schoons en goeds.

Dus, zal menigeen concludeeren, moeten we maar altijd klaar staan om den kinderen nieuw speelgoed te geven, als het oude is gebroken.

Neen, dat niet, want dan zouden er dezelfde gevolgen geschapen worden als wanneer we den kinderen onbreekbaar speelgoed gaven. We moeten ze leeren begrijpen, dat ruwheid verlies beteekent en verlies moeilijk, soms in 't geheel niet is te herstellen. Dan leeren ze oppassen en gaandeweg zachtheid en zorgzaamheid, dan

worden ze voorbereid voor het werkelijke leven, waarin alles wat waarde heeft, materiëel en ideëel, broos is."

„De Avondpost" heeft 't óók over kinderspeelgoed, niet over de kwestie „breekbaar of onbreekbaar" maar „goedkoop of duur."

Een kind, zoo wordt gezegd, is in wezen heel eenvoudig, en wordt louter door duur speelgoed van de wijs gebracht.

Dit is daar de oorzaak van: voor het kind is een stuk speelgoed nooit: doel, en altijd: middel. Het middel n.l. om zijn fantasie te bevredigen. Een locomotief, bestaande uit wat blokjes hout en een pijp met 'n vlok watten er uit en met een paar wieljes er onder, vertegenwoordigt voor het kind volkomen zuiver het begrip locomotief. En met dat simpele ding van een paar kwartjes misschien, helpen we de kinderlijke fantasie aan werk. Heel de tevredenheid van een kind met een stuk speelgoed is niet de kwestie van mooi of duur, doch een vraag van voldoening. Geef het aan het fantasie-rijke kind: bezigheid, dan is het doel bereikt. Het middel was slechts dat primitieve locomotiefje. Geef nu echter datzelfde kind een dure locomotief met radertjes en echte stoom en weet-ik-al-niet wat meer écht, dan doen we twee domme dingen: eerstens overbluffen we het kind met dat ding en tweedens zetten we zijn fantasie stop. Hij hoeft zelf al geen: tuf-tuf-tuf te zeggen. Dat dooie ding doet het óók al en als er een radertje stuk is en het niet meer werkt, ligt het heele spelletje in duigen, want er mee „spelen" (begrijp dat woord toch goed!) doet het kind niet meer. U moet eens opletten hoe veel langer een oude blikken beschuitbus het als speelgoed uithoudt in de belangstelling van het kind dan een ander gekocht duur ding. Waarom? Omdat het in die beschuitbus-deksel een gaatje hameren en er een draad door steken kan en.... enfin, omdat het kind met die bus allerlei grappigs zelf bedenkt. De denk-actie is zulk een belangrijke opvoedkundige functie bij het spelen van het kind en daarom verdient de keuze van zijn speelgoed zoo uw aandacht.

Het moderne speelgoed heeft nog een andere waarde. Het voedt ook den smaak op. Er zit een zekere artisticeit in het moderne speelgoed: kleur-combinaties, vormverhoudingen en teekening, werken op het kind in.

Een kind, dat gespeeld heeft met een moderne bouwdoos, zal in de nieuwe buitenwijken, de moderne bouwkunst meer intuïtief te waardeeren weten dan wij misschien, die er tegen aankijken onwennig en onwillig, omdat het ons niet eigen is.

En zoo maakt ook het kinderspeelgoed een



Lindekom in het Baarnsche Bosch.

Foto van D. F. Eberhardt, Baarn.

belangrijk deel uit van den geest des tijds, waaruit de moderne mensch voortkomt." —

Nu nog 'n Amerikaansche vreemdigheid: de rollende kinderkamer. „Alg. Hdbl.” vertelt ervan:

„Dat kindertjes lastig kunnen zijn in den trein, vooral als de reis wat lang duurt, dat weten ook Hollandsche moeders vaak uit eigen ervaring. Dat weten ook de medereizigers.

Amerika weet raad.

In verschillende treinen, die de Vereenigde Staten doorvliegen, zijn... kinderkamers ingericht, „nursery cars,” groote, gezellige wagons met gecapitonneerde wanden.

Er is een schat van speelgoed aanwezig en de spoorwegmaatschappij heeft bezoldigde kinderjuffrouwen aangesteld, die niet alleen proeven van bekwaamheid hebben afgelegd in het bezighouden van het kleine grut, maar die ook volkomen op de hoogte zijn van baby-verzorging, waarvoor alle mogelijke materiaal aanwezig is. Er zijn wiegen en boxes, zuigflesschen en aanleedtafels. En evengoed als de passagiers aan

het begin van de reis hun koffers in den bagagewagen laten bergen om die aan de plaats van bestemming weer in ontvangst te nemen, zoo doen nu sommige moeders met haar baby; zij deponeeren het kleine, beweeglijke pakje in den kinderwagon en behoeven er niet meer naar om te kijken, voordat de reis volbracht is. Onbekommerd om het lot van de lievelingen gaan de ouders hun eigen coupé opzoeken.

En baby zelf? Die schikt zich bijna altijd onmiddellijk in de nieuwe omgeving, waar hij naar hartelust mag schreeuwen en spelen, waar hij kan rondloopen of een dutje doen al naar het hem belijft, zonder dat het hem verboden wordt door lastige, vreemde passagiers! En in het zonnigste humeur keert de kleine wereldburger in moeders armen terug.”

Zouden onze Hollandsche moeders er ook voor te vinden zijn, hun kinderen als een stuk bagage aan vreemden af te geven? We denken 't niet. Maar de Amerikaansche mama's schijnen op dat punt erg gemakkelijk te zijn.

## ONZE KLEEDING.

**M**RS. Victoria Booth Demarest, kleindochter van den grooten Generaal Booth van het Leger des Heils heeft in een lezing te Montreal harde woorden gesproken over de moderne meisjeskleeding.

Toen ze, nadat ze haar meisjesjaren in Parijs had doorgebracht, in Amerika kwam, was ze ontsteld over de onbetamelijke kleeding en onbehoorlijke manieren van het Amerikaanse meisje. — Zij durft te zeggen, dat de vrouw des duivels grootste bezit is..... Ik gevoel het, zoo iets zou ik niet dŕven schrijven, maar ik kan aan de klem harer woorden toch niet ontkomen. —

Neen, in onze dorpen zijn de uitspattingen nog niet zoo veel, maar onze groote steden en onze badplaatsen vallen veelszins onder een zeer afkeurend oordeel. We behoeven niet als oude vrouwtjes van voor vijftig jaar gekleed te gaan; we behoeven niet steeds enkele modes achteraan te komen; maar we behoeven, neen we mogen dezer wereld ook niet gelijkvormig zijn. En juist in de kleeding is het gevaar hiervoor tegenwoordig zóó groot, dat een waarschuwing zeker niet overbodig geacht mag worden.

We kunnen zoo uitnemend theologiseeren; laten we nu eens practisch ernst maken met de gelijkenis van den zuurdeesem.

Neen, niet voor een ander; ons oordeel over den naaste is vaak zoo liefdeloos; maar voor ons zelve. Ook met betrekking tot onze kleeding. Waar is hierin de zuurdeesem van Christus? — Deze behoort alles te doortrekken. Gelijk het zwarte ijzer doorgloeid wordt van 't vuur, zoo behoort Christus genade ons geheel te doorlouteren.

\* \* \*

De toebereidselen voor de wintermode zijn thans nog in vollen gang. Enkele modehuizen ten onzent zijn al geheel klaar, en verzonden reeds smaakvol versierde uitnodigingen tot bezoek hunner magazijnen.

Allereerst valt ons op, dat de rok nog steeds kort is. Wel is er een neiging haar bij avond-toiletten iets te verlengen, maar zij blijft kort, spijt de malaise tengevolge hiervan in de textiel-industrie. Althans volgens toonaangevende bladen. Korte en nauwe japonnen vragen zóóveel minder stof, dat door de arbeiders geringer aantal uren gewerkt kan worden en voor de fabrikanten de productie niet meer loonend is. Mogen we de

Textil-Zeitung gelooven, dan bedraagt de schade voor dit bedrijf in Duitschland alleen vele tientallen millioenen guldens per jaar.

Dan treft ons de veel voorkomende kleurencombinatie in één costuum. Voor een ensemble soms wel drie kleuren, en onderscheiden stoffen.

Grijs gecombineerd met alle tinten grijs, geel, beige; grijs-groen met zacht-rose; blauw met zwart en wit, 't zijn alle bijeenvoegingen, die het goed doen.

Ook oud-rose met marineblauw; of een donker roode kleur voor een ensemble afgewerkt met donker of grijs gekleurd bont. Vaak vormt de kleur van het bont met het kleedingstuk, dat er mee afgezet werd, een contrast.

Fluweel en satijn treden dit jaar sterk op den voorgrond. Bont wordt overal gedragen. Ook komt de mof, die haar plaats moest inruimen voor het taschje, meer naar voren.

Gedachtig aan het spreekwoord: „een slechte tijding komt altijd te vroeg,” bewaarden we de mededeeling, dat stoffen over 't algemeen iets hooger in prijs zijn, tot het einde van dit overzicht. — Echte zijde schijnt op de prijsstijging een uitzondering te maken.

### B. 56 Mantelcostuum van wollen stof.



Engelsche stof leent zich hier uitstekend voor.

Bij een breedte van 1,30 M. hebben we aan 3,20 M. stof voldoende. We nemen bij deze opgaven een bovenwijdte van 52 cM. en een lengte van 1,20 M. aan. De mantel is dan 80 cM. lang.

De rok wordt aan een voeringlijfje gezet. Hiervoor hebben we 1,15 M. satinet van 70 cM. breedte nodig. Voor 't voeren van den mantel is 2 M. van 1 M. breedte genoeg.

De rok heeft van voren aan weerszijden 4 plooiën.

Op den mantel zitten vier flinke zakken. Door dit te doen combineeren we 't schoone met 't gemak.

Een teekening van de stof, waarop de verschillende deelen zijn te vinden gaat hierbij.

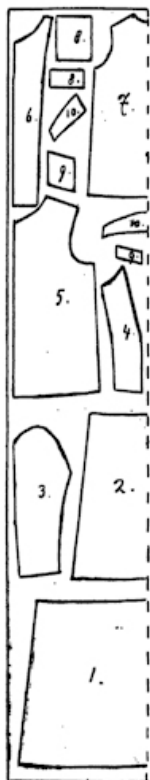


Fig. 1 is de voorbaan van de rok.  
 Fig. 2 de achterbaan.  
 Fig. 3 de bovenmouw.  
 Fig. 4 de ondermouw.  
 Fig. 5 het voorpand van den mantel.  
 Fig. 6 de binnenbekleding langs genoemd pand.  
 Fig. 7. het ruggand.  
 Fig. 8 de groote zak en de klep, die hierop gezet wordt.  
 Fig. 9 de kleine zak met de klep.  
 Fig. 10 de beide kragen.

Den onderkraag knippen we in schuine richting. Zoo ook het linnen, dat we in den kraag naaien.

Het verdient verder aanbeveling om een reep linnen langs den voorkant in den mantel te zetten.

Bij een mantelcostuum van donkergrijze of, willen we liever blauwgrijze Tweed, kunnen we heel goed een licht grijs vilten hoedje dragen. Een donkere band zal hierom 't meest voldoen.

Een grijze tricot of crêpe de chine blouse onder den mantel zal ons zeker bevallen.

We willen nog een blouse behandelen; misschien doen we hiermede verschillende onzer lezeressen een genoegen.

**B. 57. Zijden blouse.**

Gerekend op een bovenwijdte van 52 cM. en een lengte van 65 cM., hebben we voor deze blouse 2 M. zijde nodig van 1 M. breedte.

Van het voorpand wordt bij den schouder een klein gedeelte „gedoft.”

Langs de voorzijde, om den hals wordt op de blouse een bies gezet. Een rij kleine knopen dient voor sluiting.

Het ruggand is met een hoek geknift. Op dit deel worden ook knopen gezet.

Bij deze afbeelding is een tekening geplaatst, waarop is aangegeven, hoe de verschillende deelen op de stof moeten liggen.



Fig. 1 is het voorpand.  
 Fig. 2 het ruggand.  
 Fig. 3 de mouw.  
 Fig. 4 en fig. 5 de manchetten.

Naast het voorpand blijft een gedeelte stof over.

Hiervan knippen we de biezen om langs de voorzijde te zetten. Deze biezen worden in schuine richting geknift.

Naast de mouw houden we wel een reep stof over voor de zakken.

De onderkant van de blouse wordt afgewerkt met een zoom. Ook kan er, in plaats hiervan, boorlint tegen gezoomd worden. Een schaduwkant hiervan is, dat, hoe netjes we dit ook doen, er toch altijd iets van de zoomsteken te zien is.

Als we de blouse met tule voeren is de afwerking, zoeven bedoeld, geheel onzichtbaar.

Normaalpatronen van B 57 à f 0,65, en van B 56 (met voeringlijfje bij den rok) f 1,35.

Alles te zamen f 1,85.

Wie rok, voeringtaille met blouse gecombineerd wenscht, zende f 1,25.

Opgave van de gewenschte bovenwijdte, heupwijdte en lengte is steeds noodig!

A. BALDER.

Alle correspondentie voor deze rubriek, bestellingen, enz., richtte men aan: Redactie: „De Jonge Vrouw,” Baarn.

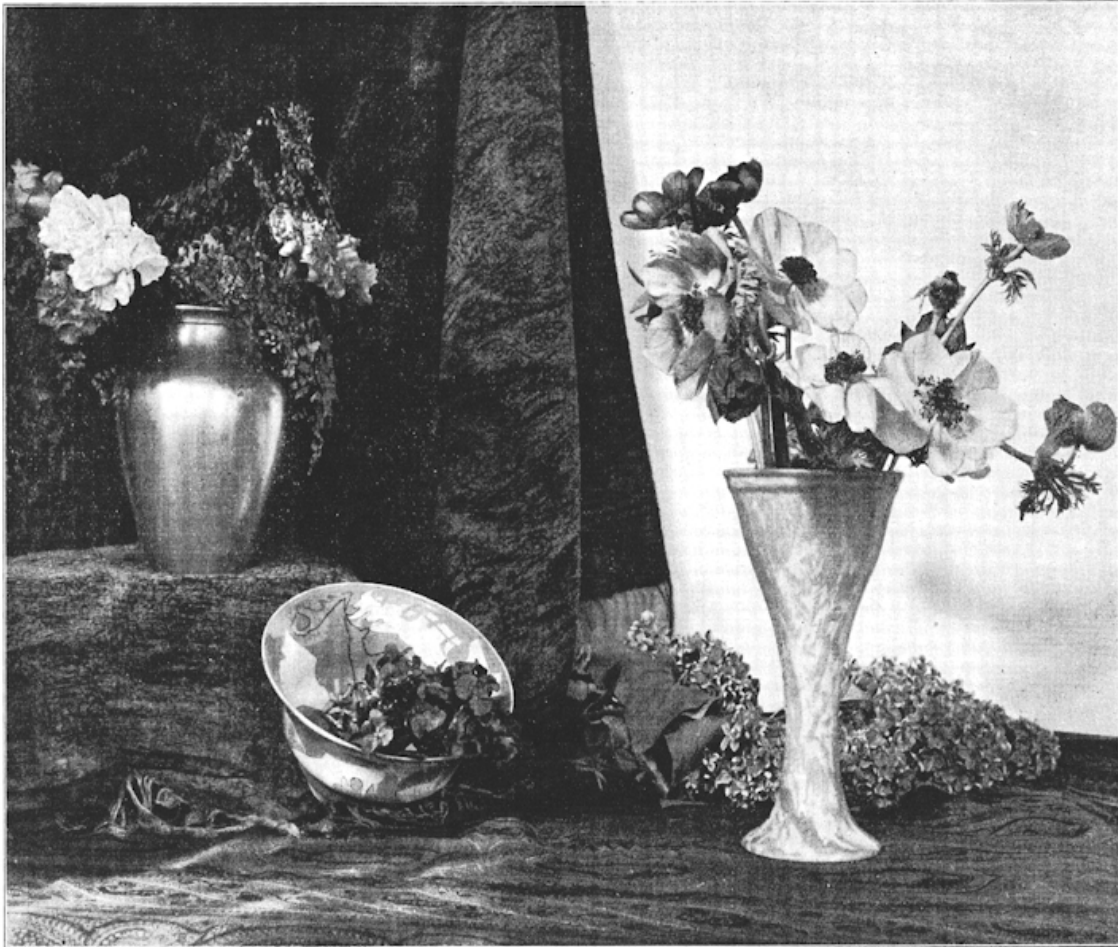
**IK WACHT IN DE STILT'**

Ik wacht in de stilt' op Uw stemme  
 Ik wacht in de stilte op U.  
 Mijn handen vol hunkring geheven ...  
 Zoo wacht ik U!

'k Weet, dat G' in de stilte zult komen,  
 In de stilt' naar m'n ziele heen  
 Verlichtend m'n simpele leven,  
 Beschijnend m'n schuchtre gebeên.

Ik wacht in de stilt' op Uw stemme  
 Ik wacht in de stilte op U.  
 M'n handen vol hunkring geheven ...  
 Zóó wacht ik U!

„LENTEKIND”.



## WAT SAMEN HOORT.

**B**LOEMEN in een *leelijke* vaas, dat past niet. Dan is de juiste harmonie zoek. Wie een bouquet ontvangt, grijpt naar een vaas en dan wil het nog wel eens gebeuren, dat men een *leelijke* vaas neemt. Die vaas stond zoo voor de hand en.... wat doet het er ook eigenlijk toe? 't Is toch om de bloemen te doen.

Zeker is het om de bloemen te doen, maar die vaas pronkt zoo en praalt zoo, dat het eigenlijk schijnt, alsof het alleen om dat voorwerp te doen was. Het is niet meer noodig, leelijke vazen te hebben. Ze kunnen door vorm en kleur een lust voor het oog zijn. Op bovenstaande foto ziet men voorwerpen van de Nederlandsche industrie.

De tinnen vaas is uit de gieterij van den heer J. A. Kamphof te Zwolle en de kom en vaas van aardewerk zijn uit de Plaatelbakkerij Ram te Arnhem. De foto werd gemaakt van voorwerpen, welwillend afgestaan door de Baarnsche Kunsthandel te Baarn.

Wij zijn in onzen tijd wel rijk. Er is een groote verscheidenheid van allerlei kunst- en gebruiksvoorwerpen. Misschien is de keus wel eens te groot. Maar in elk geval behoeft men niet verlegen te staan, als men iets wil hebben, wat werkelijk schoon is. Niemand behoeft genoeg te nemen met prulletjes, die den goeden smaak beledigen en die daarom, hoewel misschien voor een luttel bedrag te krijgen, altijd te duur zijn.

Een mooie vaas kan men óók gebruiken, als men geen bloemen heeft. Ze geeft op zichzelf reeds voldoening, omdat ze schoon is.

Wij behoeven niet véél te hebben, als, wát we hebben, ons schoonheidsgevoel niet beledigt, als we er met vreugde naar kunnen zien.

Wij moeten leeren, voorzichtig te zijn in onze keus en maar niet willen hebben, iets, dat glanst en blinkt, maar leelijk van vorm is. In onzen tijd behoeven we niet meer te doen, alsof we wel zouden willen, maar niet kunnen.

## ONDERLINGE CORRESPONDENTIE.

*Beste Crocus.*

Ook ik zou eerst wel kunnen vragen, evenals jij, of er nog een plaats is voor een nieuweling. Nog nooit heb ik in O.C. geschreven, maar toen ik jou stukje las, beste Crocus, kon ik het niet laten. 'k Zal 't er dus maar op wagen. 'k Wil trachten je eenigszins op de hoogte te brengen, wel te verstaan; 'k wil je vragen beantwoorden.

Nu, 'k begin hoor!

Je vraagt of er onder de O.C.ers ook Bew. School-onderwijzeressen zijn. Nu, wel meer dan één ook, want een paar collega's van me heb ik als abonnee van „De J.V.” op kunnen geven. De Redactie heeft me daarvoor dan ook rijkelijk beloond. 'k Merk, dat ik af ga dwalen. 'k Ga verder.

Je hebt nu meteen al begrepen dat 'k zelf ook op een Bew. school ben. In Juni mocht ik mijn acte halen. 'k Heb er drie jaar lang hard voor gewerkt; vooral tegen 't examen, dat begrijp je. In Vlissingen ging ik op een cursus. (Dat is tevens de eenige gelegenheid in Zeeland.) 'k Meen, dat de studietijd in Holland langer duurt, ongeveer 4 of 5 jaar. We hadden 2x per week les en kregen veel huiswerk op. Reuzepret hebben we daar gehad. Natuurlijk zag je ook

wel eens booze of ernstige gezichten; maar die moet je ook eens zien, anders is er geen afwisseling. Je weet misschien wel, dat die op de Bew. school ook moet zijn, dus op de cursus voor Bew. school onderw.essen mag die ook niet ontbreken.

Om examen te doen, moet je voor 1 April 18 jaar en voor 1 Mei 2 jaar werkzaam zijn in de praktijk.

Ziezoo Crocus, 'k geloof, dat 'k me nu wel van mijn taak gekweten heb. Ben je er mee tevreden? Zouden er nog meer zijn, die je vragen beantwoord hebben. Ik ben erg nieuwsgierig naar 't Nov.-nummer. Jij niet?

Hoor ik nog wat van je? Schrijf je dan ook eens iets over je plannen omtrent de Bew. school? Doe je 't?

Nou, dag hoor!

Vele groeten, ook aan de andere O.C.ers, van een  
*Zeeuwsche Vriendin.*

*Beste Allemaal.*

Ik lees altijd met belangstelling O.C. Maar nog nooit heb ik zelf iets geschreven. Nu heb ik een vriendelijk verzoek. Ik zou zoo gaarne een betrekking aanvaarden voor de linnenkamer of de huishouding in de één of andere inrichting. Maar nu is het zoo lastig om een dergelijke betrekking te krijgen, ik heb al hier en daar geïnformeerd maar zonder het gewenschte resultaat. Zou een van U mij misschien hierin raad kunnen geven. Ik ben 26 jaar en altijd in de huishouding geweest. Kan goed met kinderen omgaan en goed naaien. Ik groet U allen hartelijk en hoop dat u ook mij aan adressen of met raad kan helpen.  
**GRETA.**

*Aan Amsterdamsche Lezeressen.*

Zou een van de Amst. lezeressen een adres op kunnen geven van een vereniging of tehuis voor een meisje van buiten dat pas in Amsterdam in betrekking is in de huishouding? 't Doel is om een vrije avond per week daar door te brengen. Wie iets geschikts weet wordt beleeft verzocht om dit aan mijn adres te willen melden.

Mej. N. v. Driel, p/a. C. A. v. Beveren.  
Nieuwe Weg 22b, Loosduinen.

*Beste Willy, Liesbertha e.a.*

Met groot genoegen las ik jouw verslag van de Luntersche conferentie, Willy! Vooral omdat ik juist eenige dagen tevoren op onze bondsavond (Chr. Jonge Vrouwen Bond) van één van de leden 'n verslag van de 3de conferentie hoorde. Die had er ook van genoten en wekte ons allen op 't volgend jaar ook eens te gaan. Ik heb me nu voor deze winter aangesloten bij 'n Zendingstudiekring en hoop als 't eenigszins mogelijk is volgend jaar ook eens naar Lunteren te gaan.

Wat je schreef over 't vertellen van Dr. de Vey Messdagh interesseerde me ook erg want je moet weten, dat Dr. de Vey Messdagh verleden jaar in Palestina was met 'n groepje heeren (dominees, advocaten, doktoren, handelsmensen) onder leiding van Dr. Johs. de Groot uit Den Haag en mijn oom Ds. van Paassen uit Zutphen, bij wie ik in huis ben. (omdat m'n ouders in België wonen en 't onderwijs daar heel anders en niet zoo goed is als hier.) Je begrijpt dat onze gesprekken verleden jaar toen ze pas van hun „moderne pelgrimstocht“ terug waren, wekenlang in 't teken „Palestina“ stonden.

Je schreef ook over 't bezoek aan Gethsemané, hè? Vertelde Dr. de Vey Messdagh ook, dat men tegenwoordig 2 Gethsemané's aanwijst? (waarvan men vermoedt dat ze vroeger één waren). 't Ééne behoort aan de Grieksch-Katholieken, 't andere aan de Franciscanermonniken. In



**Gij doet het voor Uzelf,**

maar ook voor Uw omgeving, als U „4711“ regelmatig gebruikt. De frisheid, die „4711“ om U verspreidt, werkt aangenaam en weldadig op anderen. Gij zelf ervaart den verkwikkenden geur als een weldaad voor Uw zenuwen.

Slechts echt met het wettig gedeponeerde  
„4711“ (Blauw-Goud-Etiket)

**4711 Eau de Cologne**

„4711“ Eau de Cologne Zeep — „4711“ Mat-Crème en Cold Cream